

Bölüm 7: Akış Kontrol

Mikroişlemciler

- Koşulsuz atlamalar (jumps)
- Koşullu atlamalar (jumps)
  - Tek bir bayrağı test eden atlama komutları
  - İşaretli sayılar için atlama komutları
  - İşaretsiz sayılar için atlama komutları
- Döngüler (loops)

- JMP (Jump): program içinde kontrolü başka bir noktaya aktarır.
  - JMP etiket
- Etiket tanımlamak için adı yazılır ve sonuna ":" eklenir.
- Etiket herhangi bir karakter kombinasyonu olabilir,
  - ancak bir sayı ile başlayamaz.
- Etiket, ayrı bir satırda veya başka bir komutun önünde tanımlanabilir.
- JMP, kontrolü hem ileri hem de geri yönlendirebilir.
- Mevcut kod segmenti içinde (65,535 bayt) herhangi bir yere atlayabilir.


```
100h
org
                       ; set ax to 5.
       ax, 5
mov
       bx, 2
                       ; set bx to 2.
mov
jmp
       calc
                       ; go to 'calc'.
back:
       jmp stop
                       ; go to 'stop'.
calc:
add
       ax, bx
                       ; add bx to ax.
       back
                       ; go 'back'.
jmp
stop:
ret
                       ; return to operating system.
```


Instruction	Description	Condition
JZ , JE	Jump if Zero (Equal).	ZF = 1
JC , JB, JNAE	Jump if Carry (Below, Not Above Equal).	CF = 1
JS	Jump if Sign.	SF = 1
JO	Jump if Overflow.	OF = 1
JPE, JP	Jump if Parity Even.	PF = 1
JNZ, JNE	Jump if Not Zero (Not Equal).	ZF = 0
JNC , JNB, JAE	Jump if Not Carry (Not Below, Above Equal).	CF = 0
JNS	Jump if Not Sign.	SF = 0
JNO	Jump if Not Overflow.	OF = 0
JPO, JNP	Jump if Parity Odd (No Parity). Sercan KÜLCÜ, Tüm hakları saklıdır.	PF = 0

- JZ, JE: Sıfıra eşitse atlama yap.
  - Koşul: ZF = 1 Zıt Komut: JNZ, JNE
- JC, JB, JNAE: Taşma durumunda atlama yap.
  - Koşul: CF = 1 Zıt Komut: JNC, JNB, JAE
- JS: Negatifse atlama yap.
  - Koşul: SF = 1 Zıt Komut: JNS
- JO: Taşma durumunda atlama yap.
  - Koşul: OF = 1 Zıt Komut: JNO
- JPE, JP: Çiftlik durumunda atlama yap.
  - Koşul: PF = 1 Zıt Komut: JPO

- Atlama komutları sabit uzunluktadır (iki bayt).
- Bağıl konum (*Offset*) 1 baytta saklanır.
  - -128 bayt geriye veya 127 bayt ileriye atlama yapabilir.
- Değer her zaman işaretli bir sayıdır.
- JE, JZ; JNE, JNZ ile aynı makine koduna derlenir.
- JC, JB, JNAE; JNC, JNB, JAE ile aynı makine koduna derlenir.

Tek Bir Bayrağı Test Eden Atlama Komutları

```
jnc a
jnb a
jae a

mov ax, 4
a: mov ax, 5
ret
```


İşaretli Sayılar İçin Atlama Komutları

Instruction	Description	Condition
JE , JZ	Jump if Equal (=). Jump if Zero.	ZF = 1
JNE , JNZ	Jump if Not Equal (<>). Jump if Not Zero.	ZF = 0
JG , JNLE	Jump if Greater (>). Jump if Not Less or Equal (not <=).	ZF = 0 and SF = OF
JL , JNGE	Jump if Less (<). Jump if Not Greater or Equal (not >=).	SF <> OF
JGE , JNL	Jump if Greater or Equal (>=). Jump if Not Less (not <).	SF = OF
JLE , JNG	Jump if Less or Equal (<=). Jump if Not Greater (not >).	ZF = 1 or SF <> OF

~~- Sercan KULCU, Tüm haklan saklıdır.~~

9

İşaretli Sayılar İçin Atlama Komutları

JE, JZ: Eşitse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 1
Zıt Komut: JNE, JNZ

JNE, JNZ: Eşit değilse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 0
Zıt Komut: JE, JZ

JG, JNLE: Büyükse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 0 ve SF = OF Zıt Komut: JNG, JLE

JL, JNGE: Küçükse atlama yap.

■ Koşul: SF ≠ OF
Zıt Komut: JNL, JGE

JGE, JNL: Büyük veya eşitse atlama yap.

■ Koşul: SF = OF
Zıt Komut: JNGE, JL

JLE, JNG: Küçük veya eşitse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 1 veya SF ≠ OF Zıt Komut: JNLE, JG

<> işareti eşit değil anlamına gelir.

```
mov ax, 5
mov bx, 5
cmp ax, bx
je equal_message
jmp not_equal_message
equal_message:
              ; Eşitse yapılacak işlemler
jmp end_program
                     ; Eşit değilse yapılacak işlemler
not_equal_message:
end program:
```


Instruction	Description	Condition
JE , JZ	Jump if Equal (=). Jump if Zero.	ZF = 1
JNE, JNZ	Jump if Not Equal (<>). Jump if Not Zero.	ZF = 0
JA , JNBE	Jump if Above (>). Jump if Not Below or Equal (not <=).	CF = 0 and ZF = 0
JB , JNAE, JC	Jump if Below (<). Jump if Not Above or Equal (not >=). Jump if Carry.	CF = 1
JAE , JNB, JNC	Jump if Above or Equal (>=). Jump if Not Below (not <). Jump if Not Carry.	CF = 0
JBE , JNA	Jump if Below or Equal (<=). Jump if Not Above (not >).	CF = 1 or ZF = 1

İşaretsiz Sayılar İçin Atlama Komutları

JE, JZ: Eşitse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 1

Zit Komut: JNE, JNZ

JNE, JNZ: Eşit değilse atlama yap.

■ Koşul: ZF = 0

Zit Komut: JE, JZ

JA, JNBE: Büyükse atlama yap.

■ Koşul: CF = 0 ve ZF = 0 Zıt Komut: JNA, JBE

JB, JNAE, JC: Küçükse atlama yap.

■ Koşul: CF = 1

Zit Komut: JNB, JAE, JNC

JAE, JNB, JNC: Büyük veya eşitse atlama yap.

■ Koşul: CF = 0

Zit Komut: JNAE, JB

JBE, JNA: Küçük veya eşitse atlama yap.

■ Koşul: CF = 1 veya ZF = 1 Zıt Komut: JNBE, JA

İşaretsiz Sayılar İçin Atlama Komutları

```
mov ax, 5
mov bx, 7
cmp ax, bx
ja jump above
jmp not_jump_above
jump_above: ; ax büyükse yapılacak işlemler
jmp end_program
not jump above: ; ax küçükse veya eşitse yapılacak işlemler
end program:
```

CMP ve Atlama Komutları

15

- Sayısal değerleri karşılaştırmak için CMP (compare) komutu kullanılır.
- CMP komutu, SUB (çıkarma) komutunu gerçekleştirir.
- Örnek 1: 5 ve 2'yi karşılaştır,
  - -5 2 = 3
  - Sonuç sıfır değil (Zero Bayrağına 0 atanır).
- Örnek 2: 7 ve 7'yi karşılaştır,
  - -7 7 = 0
  - Sonuç sıfır! (Zero Bayrağına 1 atanır, JZ veya JE atlama yapar).


```
include "emu8086.inc"
      100h
org
mov al, 25
             ; set al to 25.
mov bl, 10
             ; set bl to 10.
cmp al, bl
                 ; compare al - bl.
                 ; jump if al = bl (zf = 1).
je equal
                 ; if it gets here, then al <> bl,
putc
     'n'
jmp
     stop
                 ; so print 'n', and jump to stop.
equal:
                 ; if gets here,
putc
      'y'
                 ; then al = bl, so print 'y'.
stop:
                 ; gets here no matter what.
ret
```


Instruction	Operation And Jump Condition
LOOP	decrease cx, jump to label if cx not zero.
LOOPE	decrease cx, jump to label if cx not zero and equal (zf = 1).
LOOPNE	decrease cx, jump to label if cx not zero and not equal (zf = 0).
LOOPNZ	decrease cx, jump to label if cx not zero and zf = 0.
LOOPZ	decrease cx, jump to label if cx not zero and zf = 1.
JCXZ	jump to label if cx is zero.

- Döngüler, bir koşula bağlı olarak bir kod bloğunun tekrarlanmasını sağlar.
- LOOP: CX sıfır olmadığı sürece belirtilen etikete atlama yapar.
- LOOPE, LOOPZ:
  - CX sıfır olmadığı ve ZF = 1 olduğu sürece etikete atlama yapar.
- LOOPNE, LOOPNZ:
  - CX sıfır olmadığı ve ZF = 0 olduğu sürece etikete atlama yapar.
- JCXZ: CX sıfır olduğunda belirtilen etikete atlama yapar.


```
include "emu8086.inc"
org 100h
                      ; CX döngü tekrar sayısı 5 ata.
mov cx, 5
dongu:
   ; Döngü İçeriği
   loop dongu
                      ; CX sıfır değilse dongu etiketine atla
                      ; Döngü bittiğinde dur etiketine atla
jmp dur
dur:
   ret
```



```
org 100h
                               11 k2:
  mov bx, 0 ; Toplam adım.
                               12
                                     add bx, 1
  mov cx, 5
                               13
                                     mov al, '2'
4 k1:
                               14
                                     mov ah, 0eh
5
   add bx, 1
                               15 int 10h
6
   mov al, '1'
                                     loop k2 ; İç döngü.
                               16
   mov ah, 0eh
                               17
                                    pop cx
8
   int 10h
                               18 loop k1 ; Dış döngü.
9
   push cx
                               19 ret
10
   mov cx, 5
```

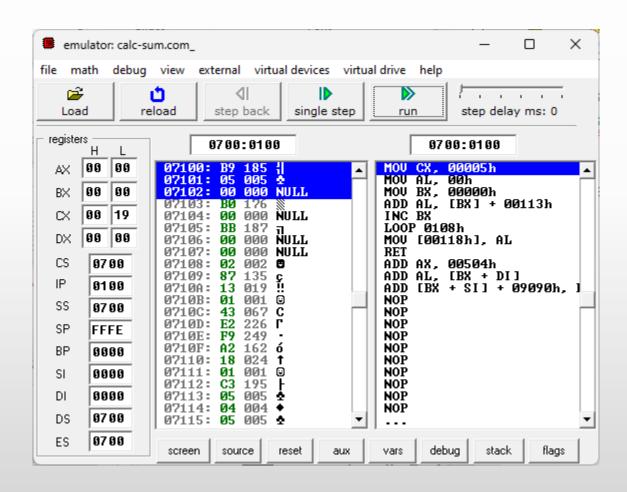


```
org 100h
mov cx, 5; eleman sayısı
mov al, 0 ; toplam al yazmacında tutulacak
mov bx, 0; bx indis olarak kullanılacak
next: add al, vector[bx]; elemanları topla
inc bx ; sonraki eleman
loop next ; cx=0 olana kadar dön
mov m, al ; sonucu m değişkenine atar
ret
vector db 5, 4, 5, 2, 1
m db 0
```

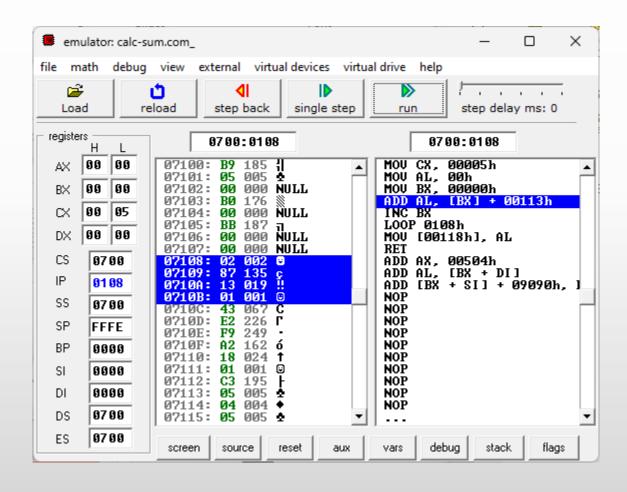

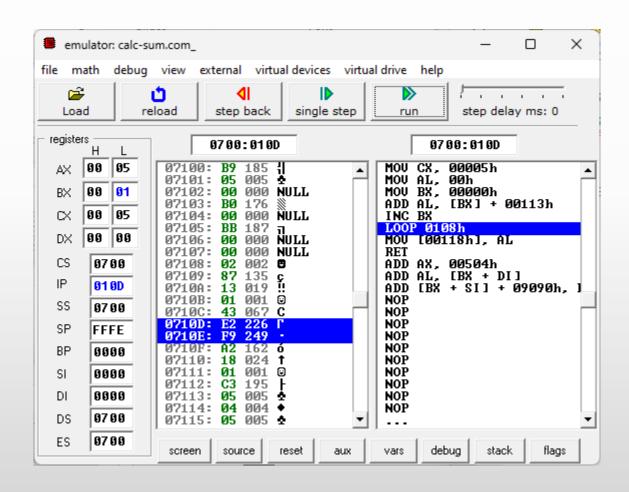

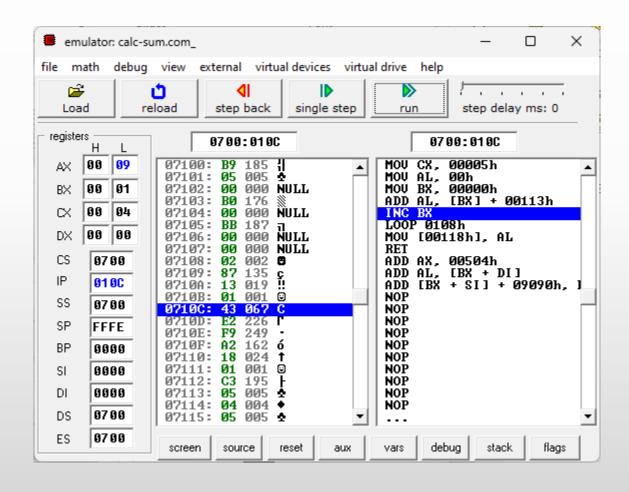

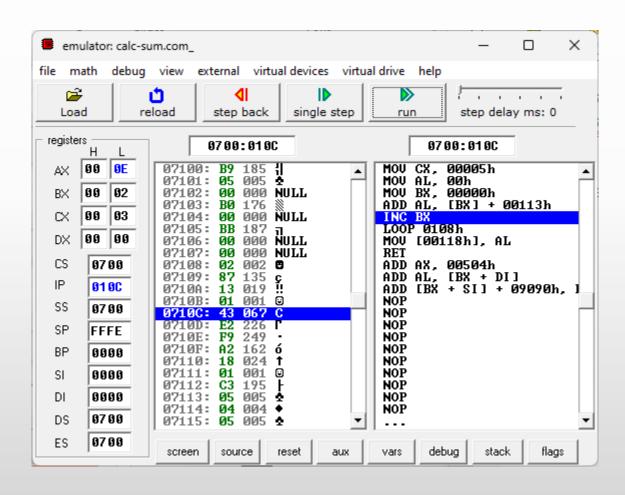

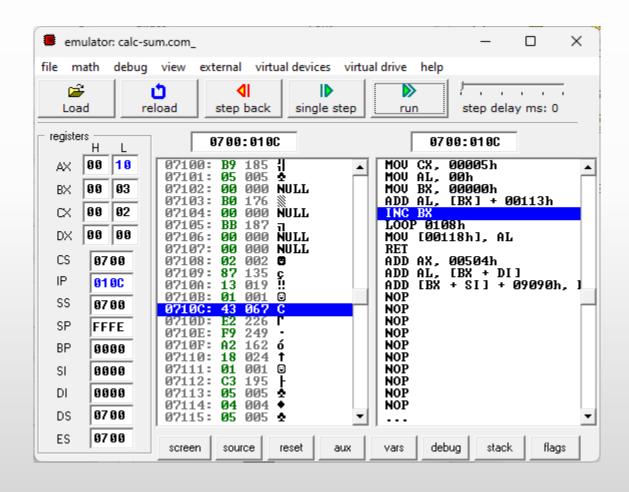

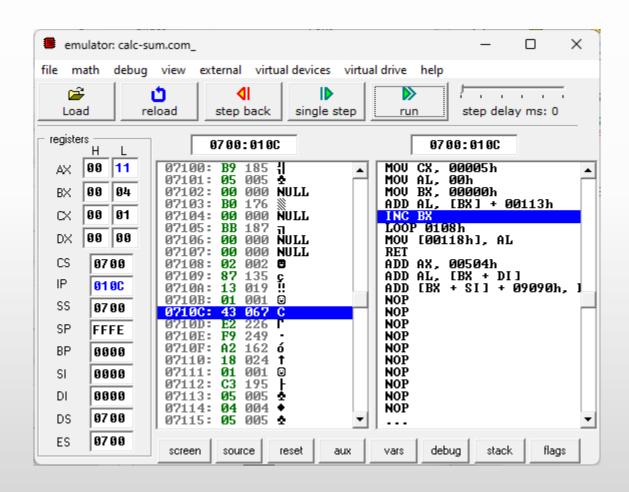

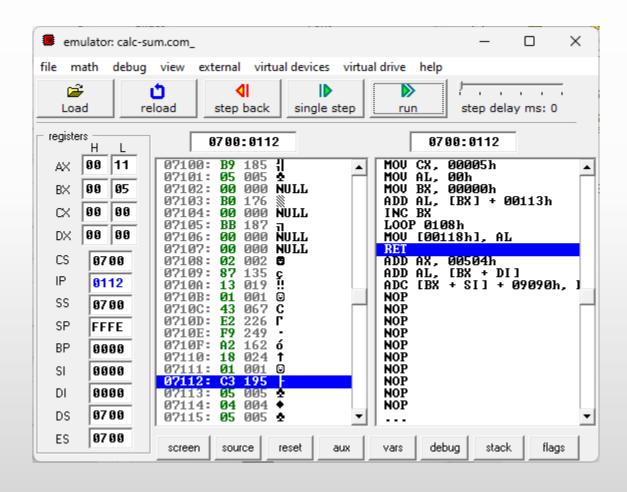

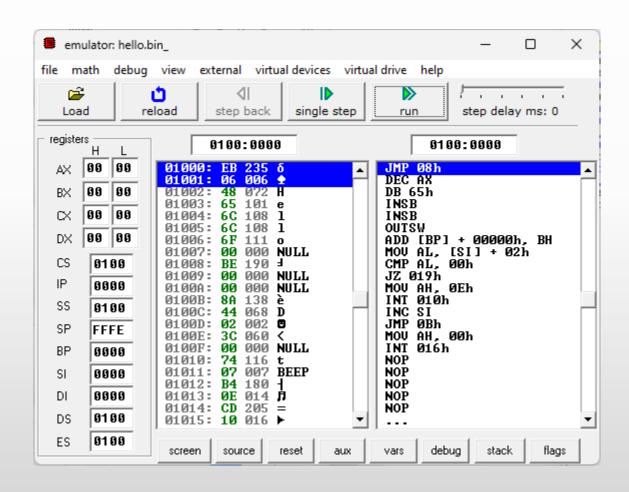


```
start
jmp
msg db 'Hello', 0
start:
            si, 0
                            ; source index'i ayarla
     mov
next_char:
            al, msg[si]
                            ; yazdırılacak karakteri al
     mov
            al, 0
                            ; 0 ile karşılaştır
     cmp
                            ; 0 ise yazmayı durdur
     je
          stop
            ah, 0eh
                            ; karakteri yazdır
    mov
          10h
     int
          si
     inc
                            ; source index'i güncelle
           next_char
                            ; diğer karakteri yazdırmaya geç
    jmp
stop: mov ah, 0
                            ; klavye tuşuna basılmasını bekle
    int 16h
```

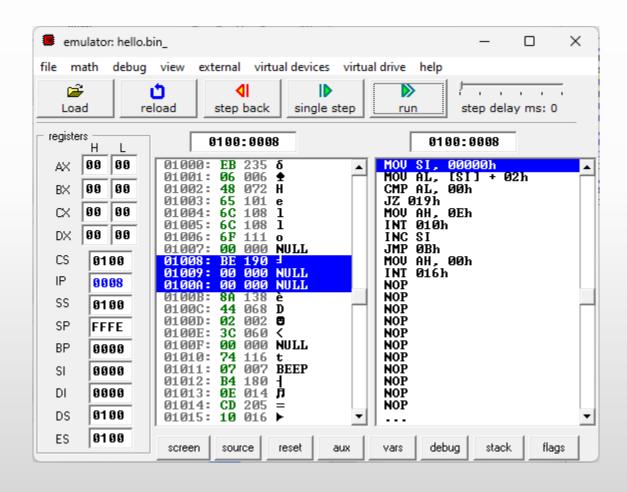

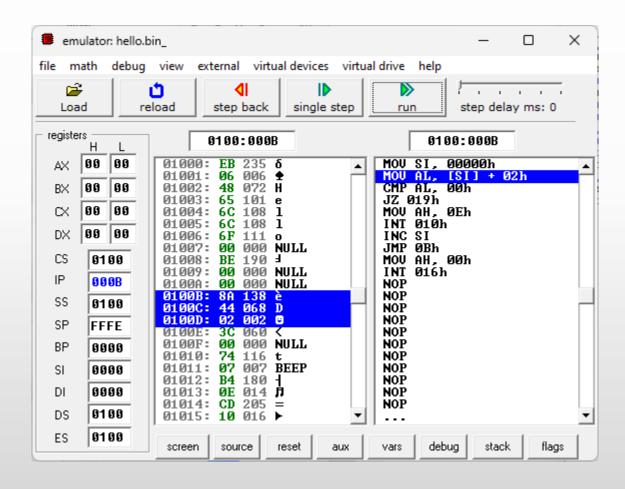

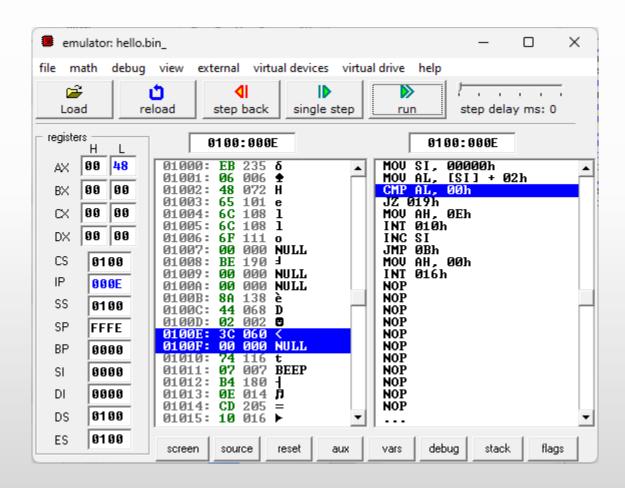

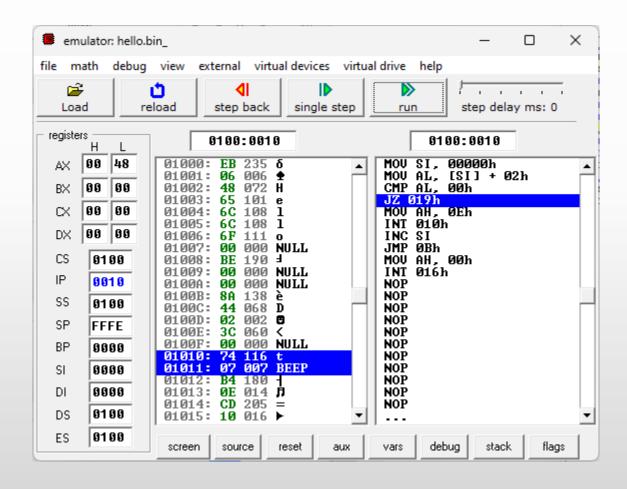

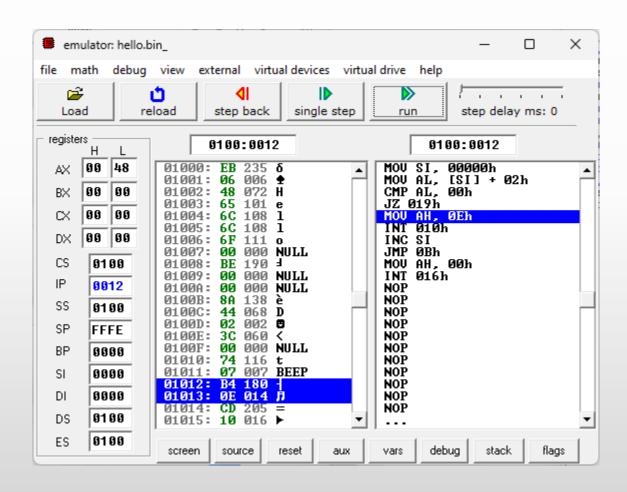

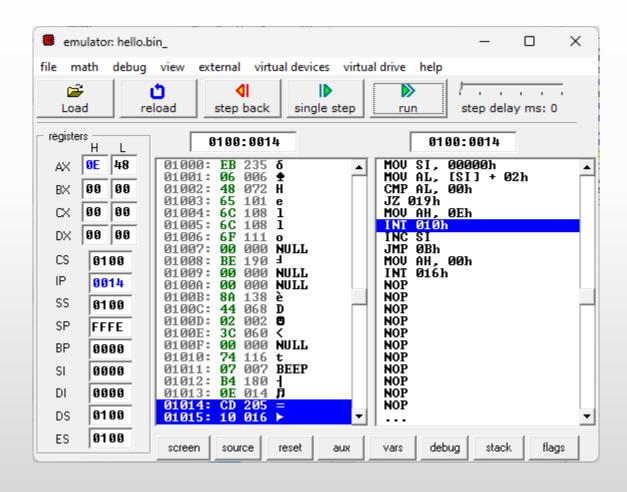

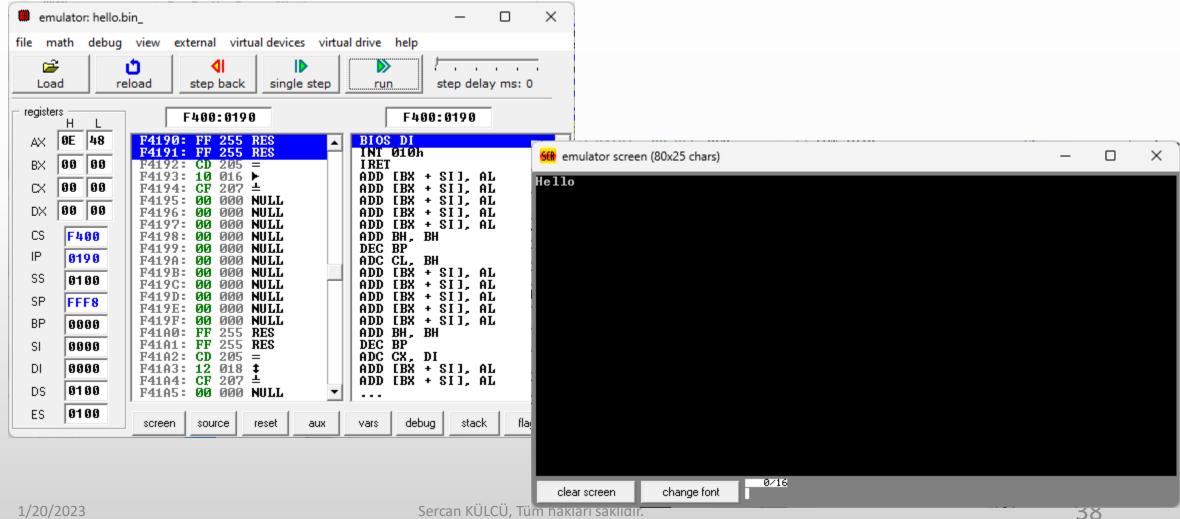

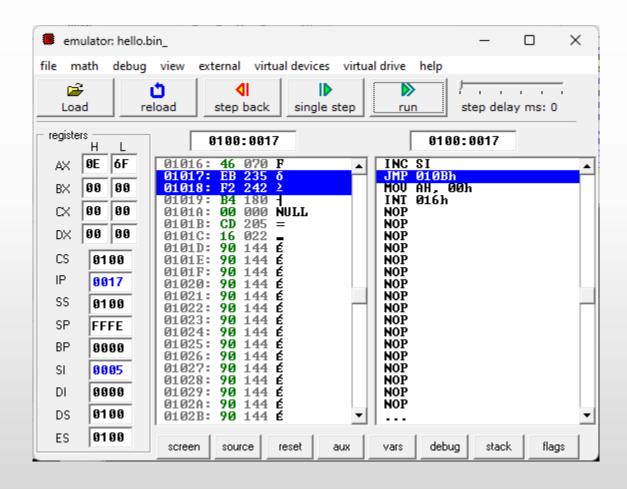

1/20/2023

Sercan KÜLCÜ, Tüm nakları saklıdır.

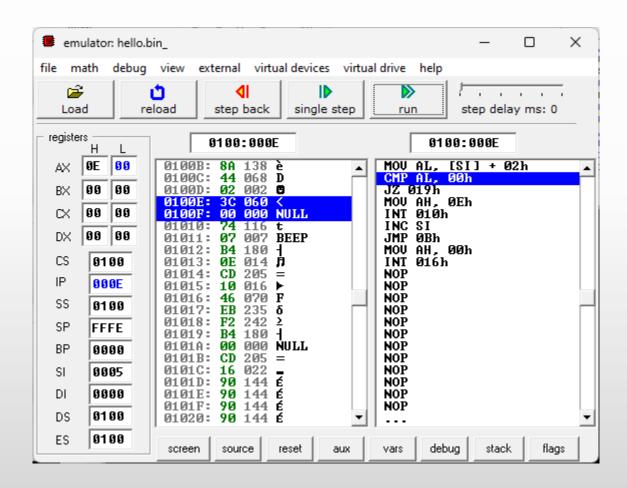

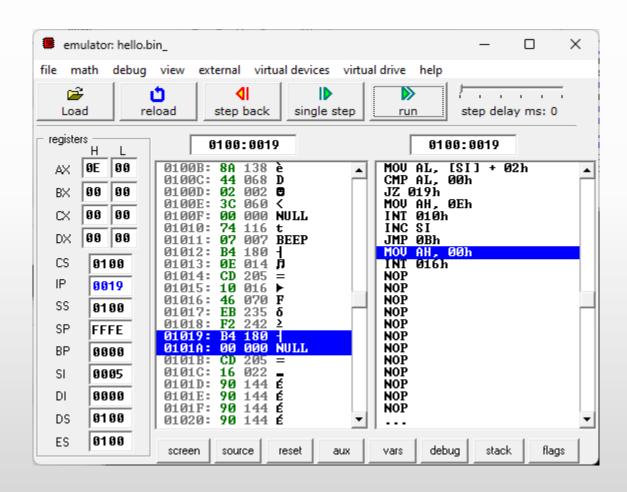

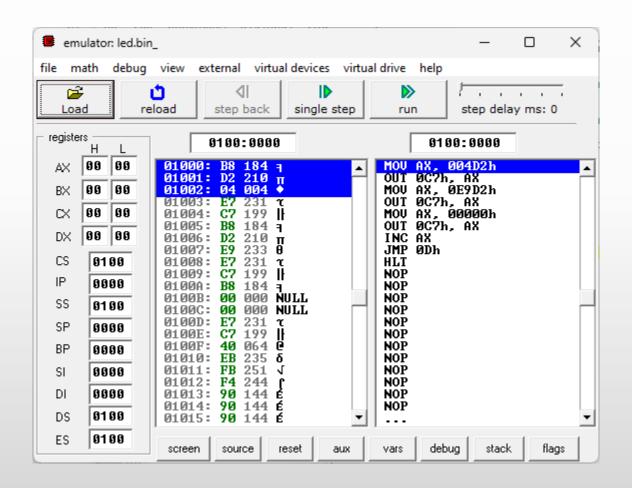

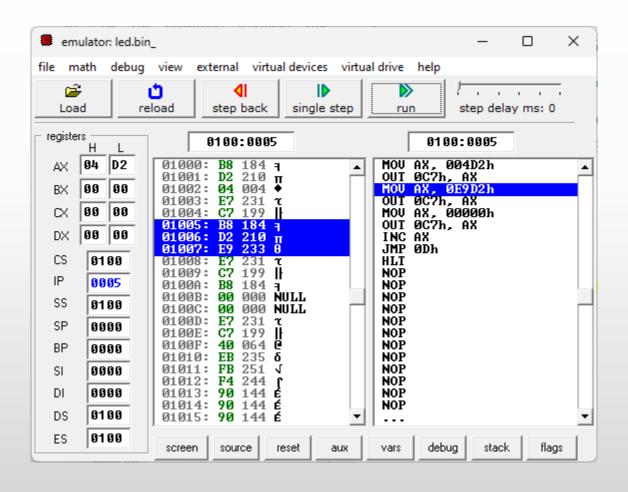

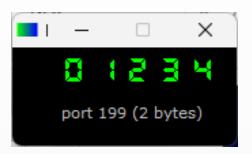
```
#start=led_display.exe#
#make_bin#
mov ax, 1234
out 199, ax
mov ax, -5678
out 199, ax
mov ax, 0
x1:
 out 199, ax
 inc ax
jmp x1
hlt
```


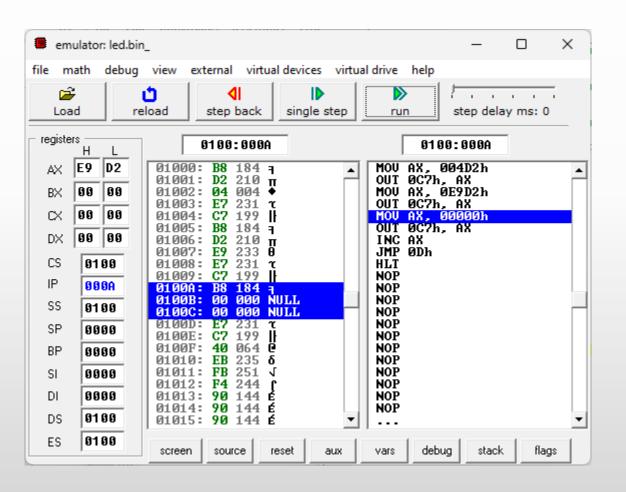

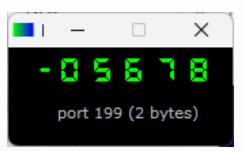

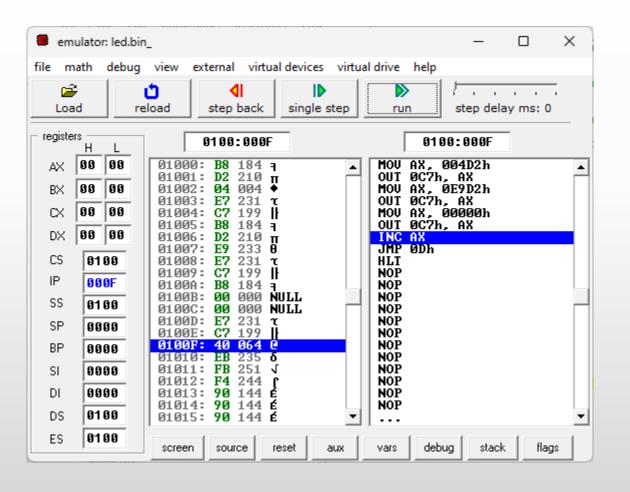

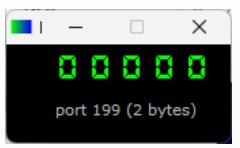

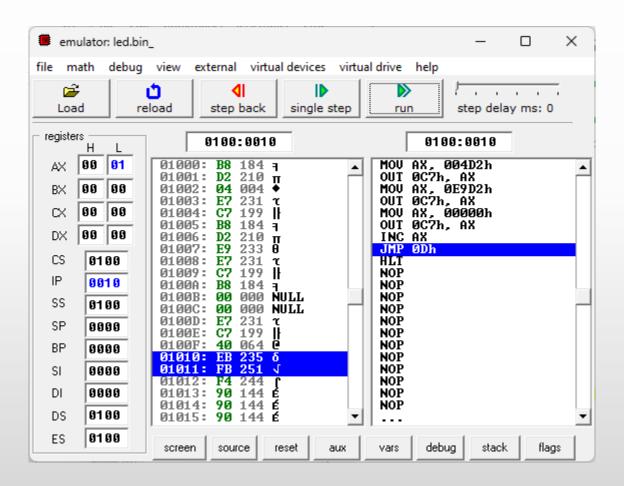

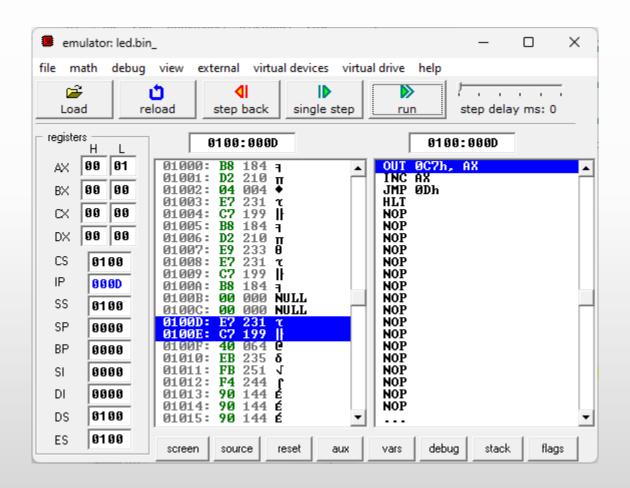

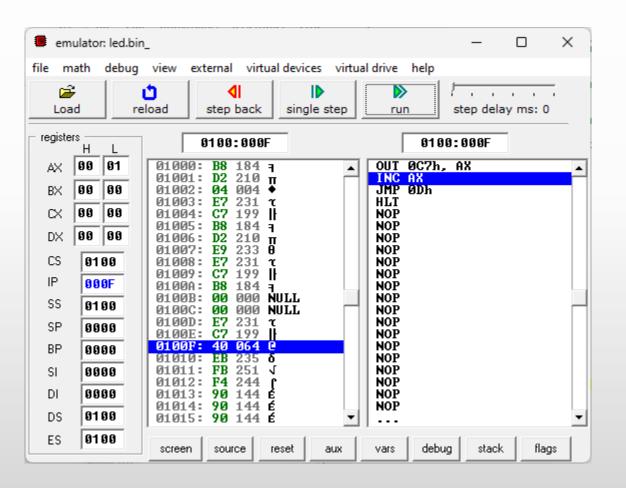

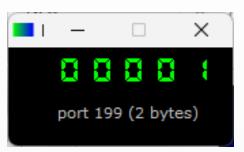


```
jmp start
msg:
  str db '123321'
  str_size = $ - msg
  db 0Dh,0Ah,'$'
start:
  ; str ile belirtilen karakter dizisini ekrana yazdır
  mov ah, 9
  mov dx, offset str
  int 21h
```



```
lea di, str; str'nin adresini di yazmacına ata
mov si, di ; di dizinin başından başlar
add si, str_size; si dizinin sonundan başlar
dec si ; dizideki son karakteri işaret et
mov cx, str_size
cmp cx, 1; karakter sayısını kontrol et
je is_palindrome ; tek karakter ise palindromdur
shr cx, 1 ; dizi boyunun yarısı kadar karşılaştırma gerekli
```



```
next_char:
  mov al, [di]
  mov bl, [si]
  cmp al, bl
  jne not_palindrome
  inc di ; dizinin başından 1 ileri git
  dec si ; dizinin sonundan 1 geri gel
loop next_char
```



```
is_palindrome:; verilen dizi palindrom, ekrana yazdırmov ah, 9mov dx, offset msg1int 21hjmp stop
```


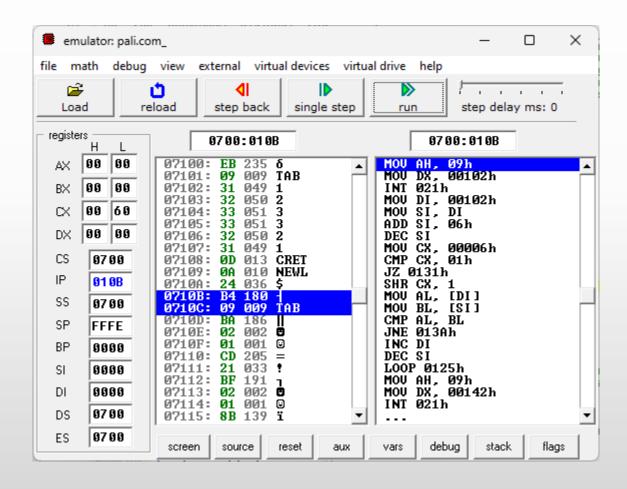


```
not_palindrome:
; palindrom değil yazdır
mov ah, 9
mov dx, offset msg2
int 21h
stop:
```

msg1 db "palindrome!\$" msg2 db "not palindrome!\$"

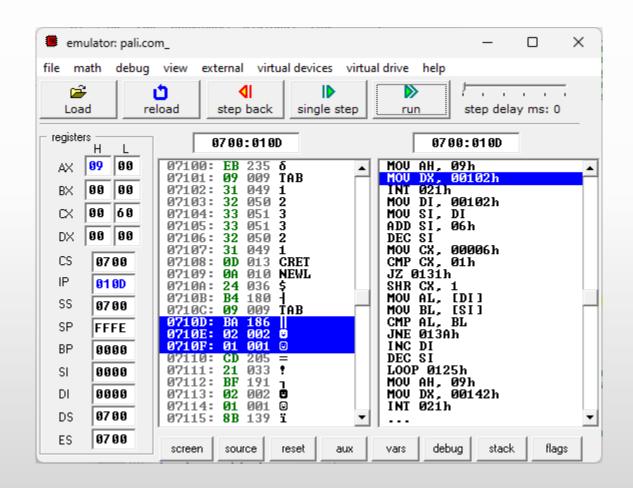

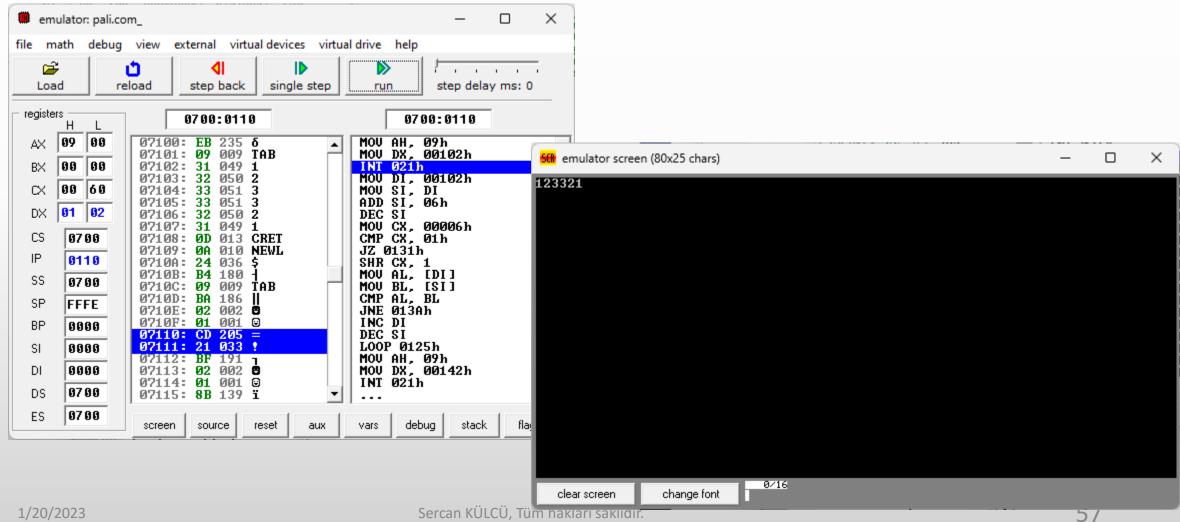

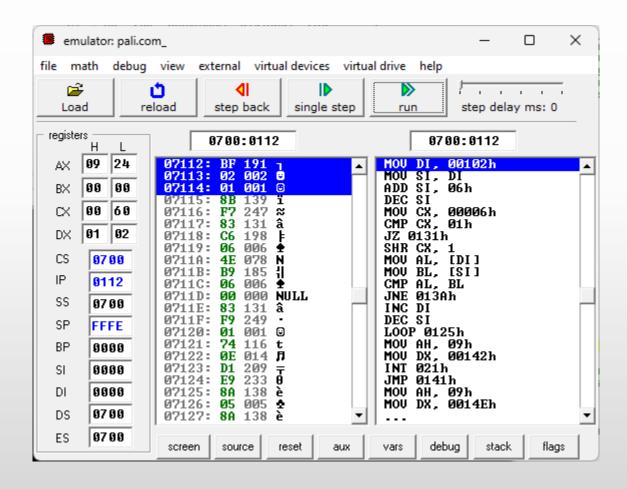

1/20/2023

Sercan KÜLCÜ, Tüm nakları saklıdır.

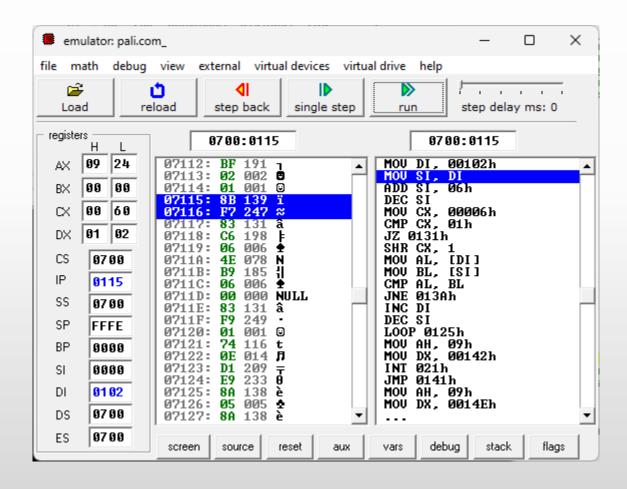

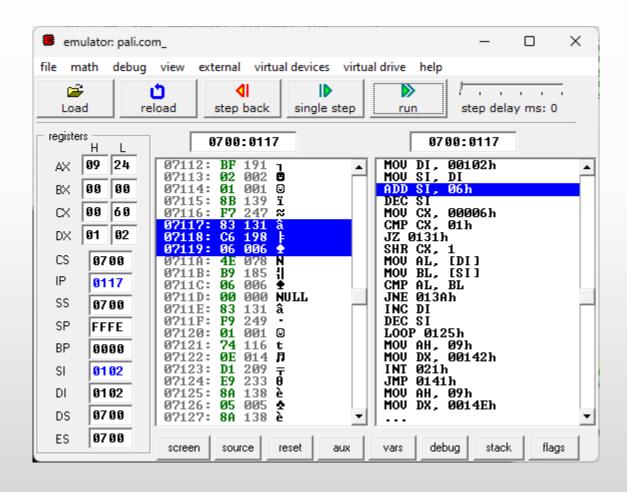

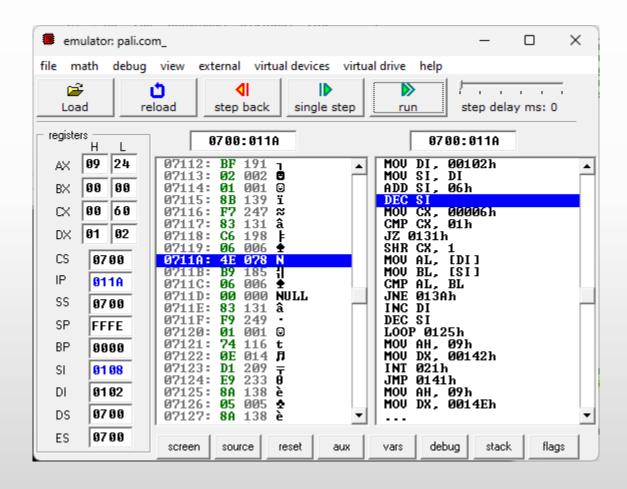

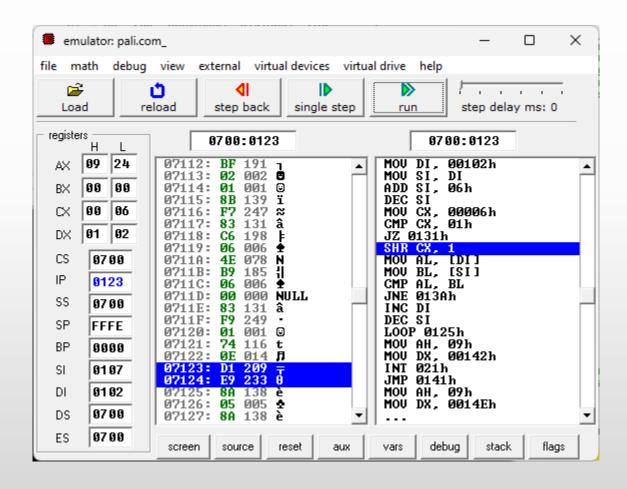

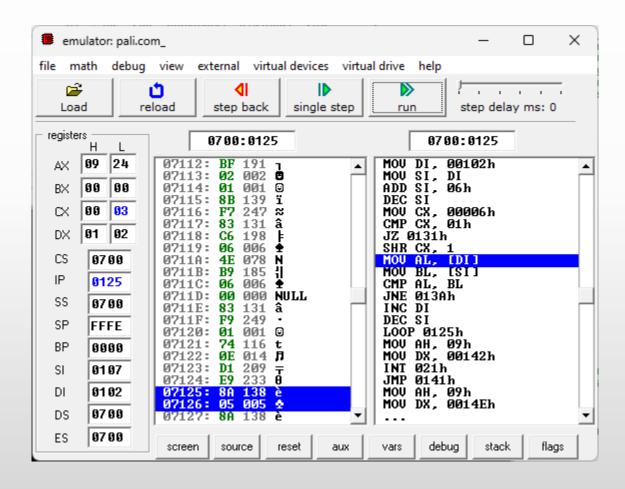

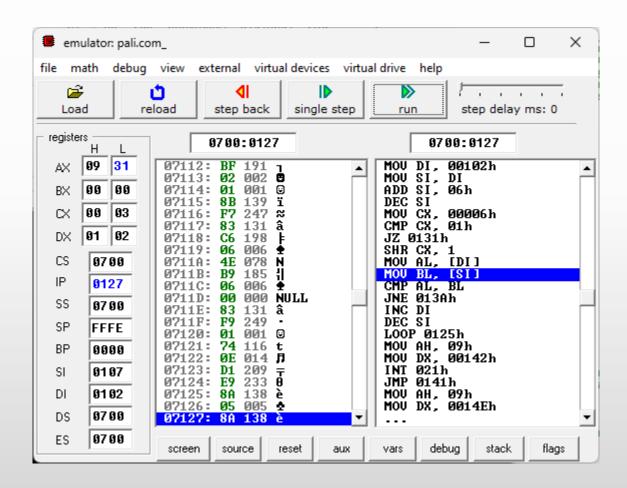

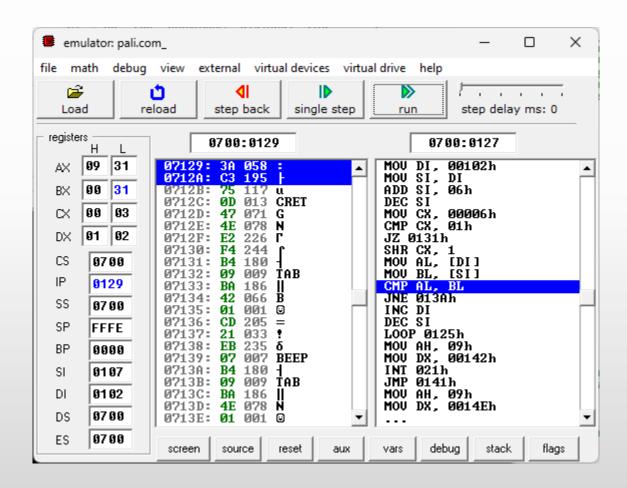

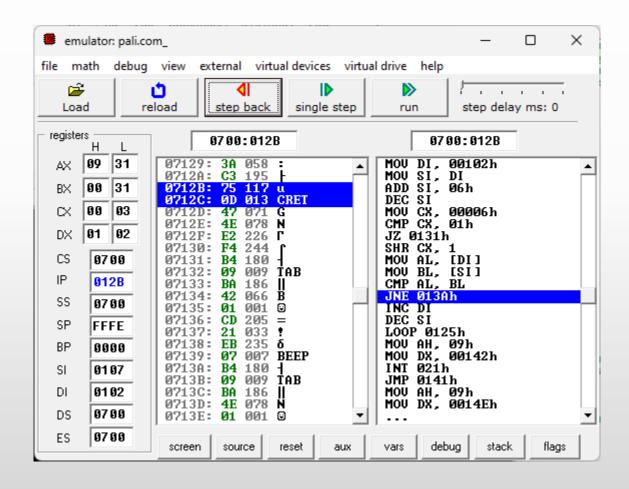

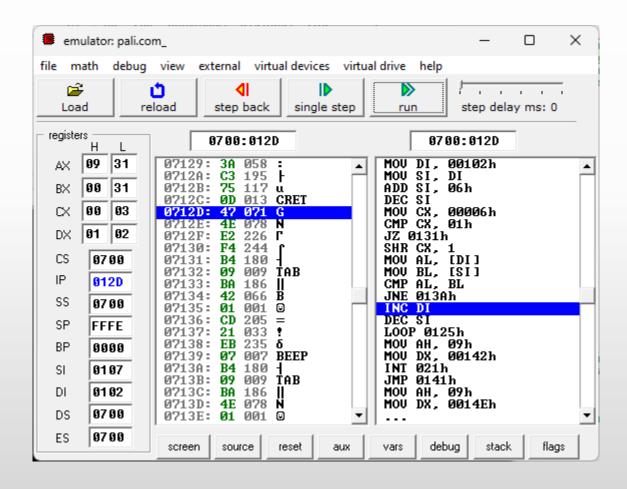

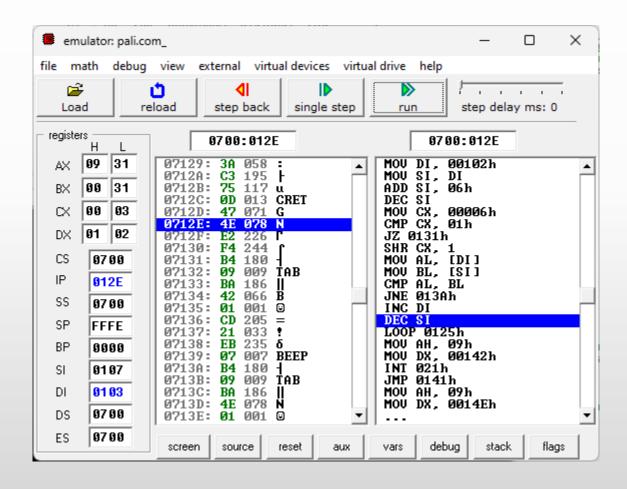

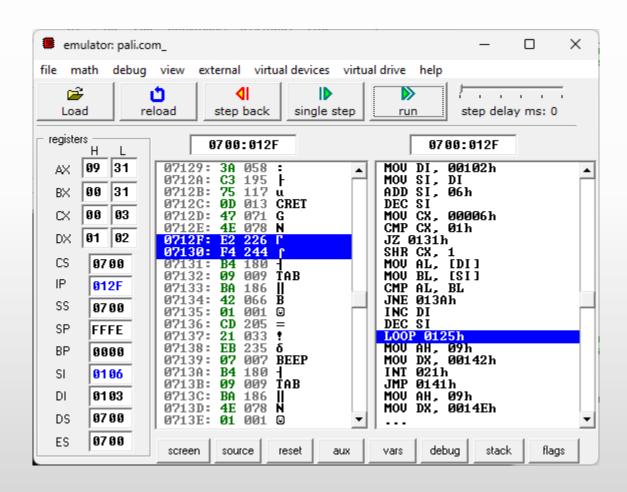

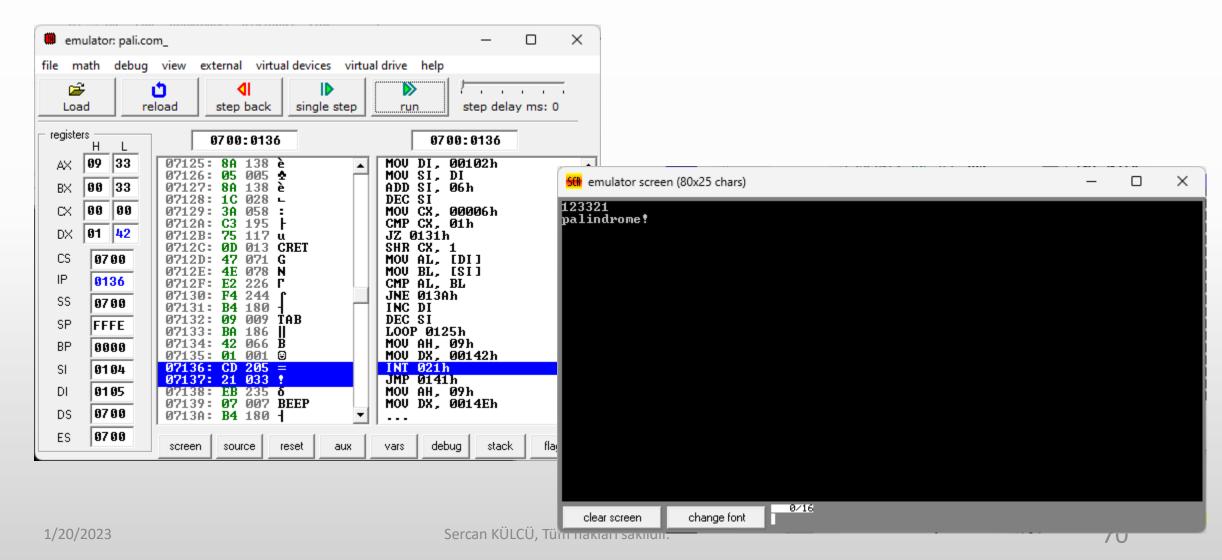

SON